

גליון

**דרכי
תורת החינוך**

שיחות דרשות חינוך ומוסר

שמסר המחנך מודינו הגה"צ

רבי משה הלוי טורק זצוק"ל

על פרשת השבוע

לתלמידי תשב"ד

פרשת תצוה

גליון 163

שנה ד'

תשפ"ד

הגליון יו"ל
לאור בקשתו הרבה של מו"ז זצוק"ל
אשר ביקש ואף כתב זאת בצוואתו הק'
זו"ל: "זרק בעיקר לחזק בעניני הינוך"

לא מוגה

ניתן להוידד את הגליון מידי שבוע
מהאתר של דרשו, בינינו, לדעת

© כל הזכויות שמורות
מכון "זכרו תורת משה"
ברטנורא 9 בני ברק
טלפון: 03-6186876
פקס: 03-5042902
אימייל: 6186876@gmail.com

תמלול והקלדה: הב' מ. בלוי נ"ו
עריכה: הר"ה ג'ר' ש. א. בלוי שליט"א
עמוד וגרפיקה: הר' ד. בלוי שליט"א

ניתן להשיג את העלון מידי שבוע
מיום ה' בערב אצל משפחת בלוי
רהוב ברטנורא 9 ב"ב

לקבלת העלון מידי שבוע
במייל זכנ להארות והערות
יש לשלוח למייל המכון.

אנא מכנס קודאים יקרים
תדמו בעין יפה עבוד הוצאת והדפסת העלון
והנציחו את יקירכם בטל' המכון,
או בעמודות נדרים פלוס - ע"ש זכרו תורת משה

שלנו לא מוזכר במפורש שמו של משה רבנו, מפני שברוב השנים יוצא פרשת תצוה ביום היארצייט של משה רבנו וזה בא לרמז על הסתלקותו של משה רבנו מן העולם.

התאריך הגדול ז' אדר הוא תאריך שידוע ושמור אצל עם ישראל כולו ליום הסתלקותו של משה רבינו, שהיה השליח של רבם של כל ישראל, שהיה השליח של הקב"ה למסור לכלל ישראל את התורה כמו שאומרת המשנה באבות 'משה קיבל תורה מסיני ומסרה וכו', ובזכות התורה נגאלו בני ישראל ממצרים ובזכות לימוד התורה העולם קיים, ובזכות התורה הק' בעז"ה נגאל בקרוב, וידוע מה שהאור החיים הק' מפרש בפרשה שלנו בדרך רמז ע"פ מה שכתוב בזוהר שהגאולה האחרונה תהיה בזכות משה רבנו, ולכן התאריך הגלות כ"כ כי כל עוד שאין עוסקין בתורה ובמצוות אין משה חפץ לגאול עם בטלנים מן התורה, זוכים אנו לגור בעיר התורה בני ברק, וכולם מכירים את מה שכתוב בהגדה של פסח שרבי עקיבא היה הרב של בני ברק לפני הרבה מאד שנים, וכתוב בשו"ע שבז' אדר הוא יום תענית לצדיקים, ישנם צדיקים שצמים ביום הזה וממילא יש להם קריאת התורה של יום צום "ויחל משה", ילדים מה היום הזה מדבר אלינו, ומה הלימוד הגדול שאנחנו צריכים ללמוד

"ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלת נר תמיד" מתחילת חומש שמות ועד לפרשה שלנו אין פרשה אחת שלא מוזכר בה שמו של משה רבנו, ובפרשה שלנו אפילו פעם אחת לא מוזכר במפורש שמו של משה רבנו, הילדים בוודאי יודעים את הסיבה, מאחר שקללת צדיק אפילו שלא התקיים התנאי הקללה מתקיימת בגלל שכוח הדיבור של צדיק היא כל כך גדולה שהקללה מתקיימת, בשבוע הבא פרשת כי תשא כתוב שמשה רבנו התחנן להקב"ה במידה שח"ו הקב"ה לא יסלח על החטא הגדול שהערב רב החטיאו את כלל ישראל משה רבנו אמר מילה קשה כמו שכתוב "ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת" ובגלל זה בפרשה שלנו לא מוזכר במפורש את שמו של משה, רק כתוב בלשון ואתה, אפשר להסביר למה דוקא בפרשה שלנו לא מוזכר במפורש את שמו של משה רבנו כי היות שבפרשת כי תשא ביקש משה רבנו מהקב"ה מחני נא מספרך אשר כתבת, הקב"ה חיפש הזדמנות לממש את הקללה של משה וכל פרשה אח"כ דחה הקב"ה את הבקשה עד שהגיע שוב פרשת תצוה שהיא פרשה לפני פרשת כי תשא לכן הקב"ה כבר לא יכל לדחות יותר ולכן בפרשה שלנו לא מוזכר את שמו של משה רבנו, אפשר לומר עוד סיבה למה בפרשה

לכלל ישראל כמה קשה היה לו להביא את התורה, ולכן אם נלמד שמשה רבנו לא הרגיש את הצום א"כ למה הוא תובע מכלל ישראל לשמור חזק את התורה ואומר איך שמסר את נפשו על התורה, אם לא היה למשה צורך לאכול ולשתות איזה טענה זאת, אלא רואים מכאן שמשה רבנו הרגיש את הצום כמו שאנחנו מרגישים את הצום ביום כיפור רק לא יום אחד אלא מאה עשרים יום, ולכן משה רבנו מבקש ממכם ילדי ישראל תראו כמה מסרתי את נפשי כדי להביא לכם את התורה הק' תתייחסו לזה ותלמדו תורה אפילו במסירות נפש.

ישנם ילדים שיודעים עד כמה ההורים החשובים שלהם עושים בשבילם את כל מה שאפשר ואפילו מעבר בכדי שהם ילמדו תורה בשמחה ובאהבה בלי שיחסר להם שום דבר, אספר לכם סיפור שמלמד אותנו איך הצדיקים שלנו למדו במסירות נפש, מסופר שפעם נפטר בבני ברק איזה יהודי זקן ובלוויה שלו הגיע ללוות רבנו מרן הרב שך זצ"ל, אנשים לא הבינו מדוע הראש ישיבה טרח והגיע ללוויה, אחד מהתלמידים ניגש לראש ישיבה ושאל האם לראש ישיבה היה איזה קשר עם הנפטר, ענה הראש ישיבה שכשהוא היה בחור ישיבה באותה התקופה היה מלחמה בעולם והיה לו רק חולצה אחת לשבת וליום חול, ובכל ערב

מרבי עקיבא שהיה הרב והמחנך של המקום הקדוש הזה, המדרש אומר על הפסוק "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ" שכל התכלית של בריאת העולם היה בשביל שני דברים, כמו שמביא רש"י בתחילת ספר בראשית ראשית בשביל התורה שנקראת ראשית דרכו, ובשביל ישראל שנקראו ראשית תבואתו, בשביל זה ברא הקב"ה את כל העולם, ואתם ילדים בגיל שלכם צריכים לדעת שמשה רבנו היה בשמים מאה עשרים יום, שלש פעמים ארבעים יום, וקשה להבין איך אדם יכול לחיות מאה עשרים יום בלי אוכל ובלי שתיה, אפשר להסביר את זה בשני אופנים, א' כמו שאנחנו ביום כיפור לא אוכלים ולא שותים אבל אנחנו מרגישים את הצום והקב"ה נותן לנו את הכוח לצום, כך משה רבנו הרגיש את הצום רק הקב"ה נתן לו את הכוח לצום מאה עשרים יום, ב' כמו שהמלאכים לא צריכים לאכול ולשתות כך משה רבנו היה כמו מלאך ולא היה לו את הצורך לאכול ולשתות, על השאלה הזאת שמעתי תשובה, שכאשר משה רבנו הוכיח את כלל ישראל על זה שחטאו בעגל אמר משה רבנו לבני ישראל תשמרו את התורה כי לא בקלות הבאתי לכם את התורה, כמו שכתוב "לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי על כל חטאתכם אשר חטאתם לעשות הרע בעיני ה' להכעיסו" כך התבטא משה רבנו

הלילה וחושב שוב ושוב איך למסור את השיעור באופן כזה שכל ילד וילד יבין את החומש, את הרש"י, את המשנה, את הגמרא, ילד שיש לו את מידת הכרת הטוב ממנו יכול לגדול ולצמוח גדול בישראל.

יש ניגון שילדים מאד אוהבים לשיר את אותו 'מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי', ילדים אתם צריכים לדעת שלשיר זה דבר מאד נחמד אבל את המילים הללו צריכים לקיים, איך ילד יכול לבחון את עצמו האם הוא מקיים את המילים הללו והוא אוהב את התורה? אם בשעה שילד לומד תורה וכל כולו מונח בלימוד, הוא לא חולם ולא מדבר שום מילה, רק הוא מקשיב לשיעור מילה במילה, רואים מזה שהילד הזה מתייחס ללימוד התורה ברצינות, זה מראה שיש לילד כזה אהבת תורה, עוד אפשרות יש לילד לבחון את עצמו האם הוא אוהב את התורה, אם ילד מסתכל על השעון בשעת בלימוד כל כמה דקות לראות מתי כבר מגיע זמן ההפסקה זה מראה שלילד הזה אין אהבת תורה, אבל ילד ששומע את הצלצול שמודיע שהגיע זמן ההפסקה והוא מסתכל על השעון ואומר מהה האם כבר הגיע זמן ההפסקה איך זה יכול להיות רק מקודם התחיל השיעור זה מראה שהילד הזה שקוע בלימוד ויש לו אהבת תורה.

שבת הוא היה עולה לגג של הישיבה ושם הוא היה מוריד את החולצה כדי לרחוץ אותה לכבוד שבת, והאדם הזה שנפטר ראה שאין לו עוד חולצה בינתיים הוא הביא לו מעיל ישן בכדי שלא יהיה לו קר ויהיה לו מה ללבוש עד שהחולצה תהיה נקיה ויבשה, אתם שומעים ילדים באיזה מסירות נפש מרן הרב שך למד תורה בדוחק עם חולצה אחת הוא היה חי, לא פלא שיצא ממנו כזה גדול בישראל, ועוד דבר אנחנו צריכים ללמוד מהסיפור הזה את מידת הכרת הטוב, למרות שעברו עשרות שנים ומרן הרב שך כבר היה זקן והיה כבר קשה עליו ההליכה בכל זאת הוא התאמץ והלך להוקיר טובה וללוות את אותו יהודי שעזר לו בצעירותו.

ילדים יקרים בכל ערב שב"ק בכל בית יהודי כל אמא מכינה מטעמים לכבוד שב"ק, אגיד לכם דבר אבל אל תענו לי תשובה, כל ילד שיבדוק את עצמו האם כאשר הוא יושב בסעודת שבת ואוכל את כל המטעמים שאמא שלו טרחה והכינה עד השעות הקטנות של הלילה האם הוא טורח להגיד לאמא תודה רבה על האוכל הטעים והמשובח, כמו"כ כל ילד צריך לבדוק את עצמו כשהוא יושב בכיתה ושומע את המילים הקדושות של הרב'ה שמלמד אותו תורה האם הוא טורח להגיד לרב'ה תודה רבה, הרי הרב'ה קם באמצע

אבנט, ובהמשך הפרשה התורה כותבת את שני הבגדים הנוספים, ציץ, ומכנסיים, הגמרא במסכת זבחים אומרת שציץ מכפר על עזות פנים, ומצנפת מכפרת על גסות הרוח, מה זה קשור אליכם ילדים יקרים, היות שיכול לקרות שילד מדבר בשעה שהרבה מוסר שיעור ובזה הוא מפריע לרבה למסור את השיעור ולכל הילדים האחרים שרוצים לשמוע את השיעור, ילד שעושה דבר כזה זה מראה שאין לו דרך ארץ לרבה שלו שמלמד אותו תורה, הוא לא מבין שהוא חייב להוקיר טובה לרבה שמכין את עצמו לתת את השיעור, הרבה חושב על כל תלמיד ותלמיד איך לעלות אותו, והרבה חושב הרבה איך להביא שאלות ותירוצים בכדי לעניין ולפתח את הראש של הילדים, ילד שבטבעו הוא מפטפט בשיעורים צריך לדעת שזה עבירה גדולה וילד כזה צריך להתפלל הרבה ע"ז שזה לא יקרה לו, ואם ח"ו זה קרה לו הוא צריך לדעת שזה מגיע מעזות מצח ומחוצפה ומגסות הרוח, היום לצערנו אין לנו כהן גדול שלובש ציץ ומצנפת שיכפר על העוונות האלו ולכן אם זה קורה ח"ו צריך לעשות לזה תיקון, ומהו התיקון תשובה ומעשים טובים שיכפרו על מעשים לא טובים, ואפשר לדרוש את זה מילדים בגיל שלכם.

דעו לכם ילדים יקרים שבגיל שלכם זהו הזמן שאתם בונים את המידות שלכם, את העלייה בקיום התורה, ואת כל העתיד שלכם, עכשיו זהו הזמן שאתם בונים את עצמכם לכל החיים, נכון שבמשך כל החיים אדם בונה את עצמו עוד ועוד אבל יסוד היסודות הם בשנות הילדות, כמה שילד משקיע ובונה את עצמו בגיל הילדות זה מה שנשאר לו ומלווה אותו לכל החיים, אם ילד יזכה לגדול ולצמוח בעתיד כמו הגאון רבי חיים קנייבסקי או כמו הגאון הרב שטינמן או כמו המרא דאתרא הרב וואזנר זה תלוי אך ורק בשנות הילדות כמה הוא השקיע עבור זה כשהיה ילד, הרי הצדיקים גם היו פעם ילדים א"כ למה לא כל החברים שלהם גדלו כמוהם, בגלל שהצדיקים הללו השקיעו הרבה ובנו את עצמם עד שהם זכו להיות גדולי וצדיקי ומנהיגי הדור.

בפרשה שלנו כתוב שהקב"ה ציוה את משה רבנו לעשות לאהרן הכהן בגדי קודש, כמו שכתוב "ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת" התורה הק' מפרטת את השמונה בגדים של הכהן גדול כמו שכתוב "ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפוד ומעיל וכתנת תשבץ מצנפת ואבנט ועשו בגדי קדש לאהרן אחיך ולבניו לכהנו לי" בפסוק הזה כתוב רק ששה בגדים, חושן, אפוד, מעיל, כתנת, תשבץ, מצנפת,

עזות מצח, וגסות הרוח, גם בבית צריך להתנהג בדרך ארץ ולהוקיר טובה להורים המסורים, ובשב"ק יש לילד הזדמנות טובה להוקיר טובה להורים שלו כי בשב"ק זהו זמן שילד נמצא יום שלם עם ההורים יחד בבית, וילד שמתחזק בענין הזה זה נותן לו את הכוח למשך כל השבוע אח"כ להתנהג בדרך ארץ כלפי הרב'ה וכלפי המנהל בחיידר ובזה הוא מוקיר להם טובה על כל מה שהם משקיעים ומתמסרים אליו ולכל התלמידים.

כל מה שהארכתי בענין הזה הוא מפני שילד שעושה דברים כאלו ברבים במקום תורה צריך לדעת שזה עבירה גדולה מאד כי הוא חלילה יכול אחרים ילמדו ממנו ויעשו כמוהו והוא יהיה חוטא ומחטיא את הרבים ולכן אם קורה דבר כזה צריך לעשות תשובה גדולה ואמיתית, ואיך ע"י תפילה ותחנונים להקב"ה שיעזור לנו להתגבר על היצר הרע, אשריכם ילדים שאתם מקבלים על עצמכם להיזהר מהיום והלאה לא לעשות יותר דבר כזה חלילה, וכמובן שגם בבית צריך מאד להיזהר לא להיכשל חלילה בהתנהגות של חוצפה,

גוט שאבעס ילדים.

הודעה חשובה

היות שקיבלנו כמה וכמה פניות מציבור הקוראים כי הגופן של הגליון קצת קשה לקריאה, לכן החלפנו את הגופן ומקווים שזה יעזור ובעזה"י זה יביא תועלת לרבים, באם יש למישהו עוד הערות או הארות נשמח מאד לקבלם מפני שזה זיכוי הרבים גדול שגליון שאלפי יהודים מרחבי העולם נהנים ממנו בס"ד מידי שבוע וחשוב שזה יצא על הצד הטוב ביותר כנאה וכיאה לזקננו זצוק"ל שבוודאי ממליץ יושר על כל כלל ישראל ובפרט לכל אלו שזוכים להתחבר ולהתקשר לדבריו הנשגבים שהנחיל לדורות הבאים ממה שינק מרבותיו גדולי וצדיקי הדורות.

בברכת התודה

צוית האמון הלוסיקייט לאמא בלאאכת הקודש

"מזלא טבא וגדיא יאה"

למע"כ ידידינו

הר"ר **יעקב מרדכי ברנדויין שליט"א** ומשפ'

חתן הרה"ג ר' **יצחק זאב זמורה שליט"א** ומשפ'

לרגל השמחה השרויה במעונם בנישואי הבת - הנכדה בשעטומ"צ

יה"ר שיזכו החתן והכלה לבנות בית נאמן בישראל ויזכו לדורות ישרים ומבורכים

ויזכו ההורים והסבים לרוות רוב נחת דקדושה מהם ומכל יוצ"ח

בבריות גופא ונהורא מעליא

מאהלים מעומקא דליבא

מכון "זכרו תורת משה"

"מזלא טבא וגדיא יאה"

למע"כ ידידינו

הרה"ח ר' **שמשון מאירוביץ שליט"א** ומשפ'

חתן הרה"ג ר' **צבי גומבו שליט"א**

לרגל השמחה השרויה במעונם בנישואי הבת - הנכדה בשעטומ"צ

יה"ר שיזכו החתן והכלה לבנות בית נאמן בישראל ויזכו לדורות ישרים ומבורכים

ויזכו ההורים ודודנו שליט"א לרוות רוב נחת דקדושה מהם ומכל יוצ"ח

בבריות גופא ונהורא מעליא

מאהלים מעומקא דליבא

מכון "זכרו תורת משה"

"מזלא טבא וגדיא יאה"

למע"כ ידידינו

הרה"ג ר' חיים דוד קובלסקי שליט"א ומשפ'

לרגל השמחה השרויה במעונם בנישואי הבן
החתן המופלג בתוי"ש גמליאל ני"ו בשעתומ"צ

יה"ר שיזכו החתן והכלה לבנות בית נאמן בישראל ויזכו לדורות ישרים ומבורכים
ויזכו ההורים לרוות רוב נחת דקדושה מהם ומכל יוצ"ח
בבריות גופא ונהורא מעליא

מאהלים מעומקא דליבא
מכון "זכרו תורת משה"

"מזלא טבא וגדיא יאה"

למע"כ ידידינו

הר"ר רפאל בש שליט"א ומשפ'

חתן הר"ר פנחס ליבוביץ שליט"א ומשפ'

נכד לבית משפחת זולף שיחיו'

לרגל השמחה השרויה במעונם בהולדת הבן - הנכד - הנין בשעתומ"צ

יה"ר שיזכו אביו ואמו לגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים להכניסו בבריתו
של אברהם אבינו בעיתו ובזמנו ויזכו ההורים והסבים ודודתנו שתחי'
לרוות רוב נחת דקדושה ממנו ומכל יוצ"ח בבריות גופא ונהורא מעליא

מאהלים מעומקא דליבא
מכון "זכרו תורת משה"

הגליון נודב לזכות

שחחת הנישואין של החתן המופלג בתוי"ט

גחליאל קובלסקי ני"ו

בן ידידנו הרה"ג רבי חיים דוד שליט"א

נודב ע"י ידידנו הרה"ג ר' חיים דוד קובלסקי שליט"א

הגליון נודב לע"צ

דודנו הרה"ג רבי שמואל אבי עזרי זצוק"ל

בן רבי יוסף אברהם זצ"ל

וולף

חתנו של זקננו זצוקללה"ה

נלב"ע ט' אדר א' תשפ"ב

ת.נ.צ.ב.ה.

נודב ע"י רעייתו שתחי'

לזכר עולם יהיה צדיק

לע"נ זקננו הגדול

מגדולי מחנכי הדור הגה"צ רבי

משה ב"ר דב הלוי טורק

זצוקללה"ה

נלב"ע עדש"ק ח"י בסלו תשפ"א

~~~~~

ולע"נ דעייתו זקנתנו הדגולה

מרת **טשרנא ב"ר דוד** ע"ה

נלב"ע ז' מרחשון תשס"א

ת. נ. צ. ב. ה.